

nastavší nízký stav vody. An překladištní tarif platí u zásilek, které byly v překladišti postiženy jakoukoliv překážkou, jest překážkou tou v souzeném případě, že zásilky cukru nemohly býti přepraveny pro nízký stav vody, a platí pro ně zlevněná sazba překladištního tarifu. Poněvadž jest zjištěno a je i nesporno, že se dovolatelka zachovala podle ustanovení bodu 3 a 6 oddílu I. překladištního tarifu a postarala se o další přepravu zboží do celní ciziny novými nákladními listy, jest nárok žalobní, pokud jde o uplatňované pohledávky 4.374 Kč 40 h a 3.942 Kč 20 h, co do důvodu opodstatněn.

Čís. 13610.

Traktor není silostrojem ve smyslu § 1 zákona o ručení za škody z provozu silostrojů ze dne 1. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.

Dráha ručí za své zaměstnance jen, je-li prokázána jejich nezdatnost (§ 1315 obč. zák.). Pokud nebyl závorář nezdatným.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 2020/32.)

Traktor žalovaného Arnošta M-a dostal se na trať právě, co byly spuštěny závory, a byl zasažen příjíždějícím vlakem, při čemž byly poškozeny i traktor i stroj vlaku. Žalobní nárok eráru proti Arnoštu M-ovi o náhradu škody, ani náhradní nárok Arnošta M-a proti eráru nebyl uznán procesním soudem první stolice důvodem po právu. Co do zdatnosti závoráře uvedeno v důvodech: Ohledně závoráře jest rozeznávati dvojí období jeho činnosti: a) spuštění závor, b) jeho chování před okamžikem, kdy zpozoroval překážku při spuštění závor, až ke srážce. Ohledně spuštění závor ustanovuje dopravní řád, že závory se musí uzavřít pět minut před příjezdem vlaku, a instrukce, že mají býti uzavřeny. V souzeném případě nabyt soud přesvědčení, že závory byly uzavřeny nejdříve 4 minuty 40 vteřin před přjetím vlaku. Signál byl dán tři minuty před odjezdem vlaku, doba jízdy činí 1 minutu 40 vteřin. Třebaže postup, počínati se spuštěním závor teprve, když se dává signál, který není určen pro hradláře, nýbrž pro stanici, znalce K-em byl označen jako nesprávný, přece soud v tom, že závorář teprve po signálu závory počal spouštět, nemohl spatřovati nezdatnost závoráře, a to z této úvahy: Především jde o nepatrný časový rozdíl. Napotomní chování závoráře dokazuje, že jde o spolehlivého, duchapřítomného a zdatného zaměstnance, dále jde o opěťovaný postup, který zůstal bez námitek a který zkušenostem závoráře úplně odpovídal a vyhovoval dopravním poměrům dráhy a silnice, dále nebylo pro závoráře důvodu, nespolehat se na přesnost signálu a jeho správného udání a posléze dalo mu předzváněcí zařízení, které sám jasně zvoniti slyšel, jistotu, že při normálních a předvídatelných poměrech železniční těleso bude včas vyklizeno. Z výpočtu znalce V-a vychází, že příliš otrocké dodržování předpisů by vedlo k tomu, že by závory byly zbytečně dlouho spuštěny. Správné jest, že oba znalci v tom se shodují, že též bezvadné fungování předzváněcího zařízení a silná frekvence na silnici nemohou zrušiti ustanovení, dodržovati lhůtu pět minut ke spuštění závor. Přesto jest soud přesvědčen, že nezdatnost závoráře, třebaže předpis věrně podle litery nedodržoval,

proto ještě není odůvodněna. Musily by k tomu přijíti ještě další okolnosti, které by mohly prokázati jeho nezdatnost, takové okolnosti však zjištěny nebyly, naopak napotomní chování dokazuje, že nemůže býti řeči o nezdatnosti. Oba znalci označili napotomní chování závoráře za úplně správné, soud se připojuje k těmto vývodům. Závorář seznal při spuštění závor překážku. Pro mlhu neviděl, oč jde. Signál: »Všechny vlaky stát«, nesmí dáti, jelikož k tomu ještě není příčiny. Telefonuje do stanice Ř., aby vlak neodjel, aby nabyl času, podívati se, co se děje u závor. Obdrží po několikerém zavolání sdělení, že vlak již odjíždí, běží naproti vlaku, varuje u traktoru se nacházející osoby a zastavuje vlak, i když o něco později. O d v o l a c í s o u d uznal žalobní nárok eráru proti Arnoštu M-ovi z polovice důvodem po právu a rovněž žalobní nárok Arnošta M-a proti eráru uznal z polovice důvodem po právu.

N e j v y š š í s o u d obnovil mezitímní rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

V souzeném případě jde o uplatnění vzájemných nároků na náhradu věcné škody ze srážky traktoru s osobním vlakem na přejezdu dráhy. Pro řešení otázky, podle kterých zákonných ustanovení jest vzájemné náhradní nároky posuzovati, jest rozhodující vyřešení otázky, zda traktor jest silostrojem po rozumu § 1 aut. zákona. Zákon o ručení silostrojů sám nepraví, co jest považovati za silostroj. Při vydání zákona nebylo toho třeba, poněvadž ministerské nařízení ze dne 27. září 1905, čís. 156 ř. z. tehdy platné, vytýčilo pojem silostrojů, na něž se vztahovala bezpečnostní opatření. Toto ministerské nařízení, jež bylo nahrazeno ministerským nařízením z 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., dosud platným, stanoví v § 1, že z jeho ustanovení jsou vyňaty hasičské automobily, jakož i takové jízdné silostroje, které nejsou ustanoveny ani k dopravě osob, ani k dopravě břemen, jako parní silniční válce a pod. Tím byl vymezen pojem silostrojů, jež podléhaly přísnějším předpisům, a, poněvadž bylo zřejmým účelem automobilového zákona předejítí nebezpečností, jež přinášely sebou jízdní silostroje jako dopravní vozidla na veřejných silnicích a cestách při své konstrukci a rychlém pohybu, jest zřejmo, že traktor, který nepřichází vůbec v úvahu jako dopravní prostředek, nespadá pod pojem silostroje po rozumu § 1 aut. zákona. To plyne i z § 1 ministerského nařízení z 31. května 1918, čís. 188 ř. zák., kde se stanoví, že motorové pluhy a při zemědělství používané traktory jsou z ustanovení min. nařízení čís. 81/1910 vyjmuty, a znovu to bylo zdůrazněno v čl. II. vládního nařízení z 30. června 1932, čís. 107 sb. z. a n., kde se stanoví, že se ustanovení tohoto vládního nařízení nevztahují na motorové pluhy a traktory používané v zemědělství. Není-li tedy traktor silostrojem ve smyslu aut. zákona, nelze na souzený případ použití ani předpisů § 3, ani § 8 aut. zákona, a jest v obou případech posuzovati náhradní nároky stran podle § 1315 obč. zák.

Pokud jde o otázku ručení žalujícího a zároveň protizalovaného státu, správně se v dovolání poukazuje k tomu, že dráha jako právnická osoba, jako neosobní podmět práv a závazků, nemůže sama jednat, nýbrž že jednají za ni její zaměstnanci, a že tedy ručí jen tehdy, jest-li prokázána

nezdatnost jejích zaměstnanců podle § 1315 obč. zák. Odvolací soud se otázkou nezdatnosti příslušného drážního orgánu nezabýval, takže mu to právem dovolání vytýká. Odvolací soud vyslovil v tom směru názor, že, kdyby byl přesně dodržen předpis, že závory mají být pět minut před projetím vlaku spuštěny, nebylo by došlo ke srážce a že toto nepřesné dodržení drážního předpisu jest v příčinné souvislosti s nehodou. O to tu však nejde, nýbrž jde o to, zda závoráře jest podle zjištěného stavu věci považovati za osobu nezdatnou. Po té stránce jest však souhlasiti s názorem prvního soudu, který zcela případně odůvodnil, proč závoráře nelze považovati za nezdatného, takže stačí tu odkázati na jeho správné a výstižné důvody, které dovolací soud schvaluje. K vyvrácení vývodů dovolání a dovolací odpovědi žalované se dodává, že, i když šlo o nepatrný časový zlomek při spuštění závor, není toto nedodržení drážního předpisu v příčinné souvislosti s nehodou, poněvadž řidič traktoru byl předzváněcím znamením před tím, než došlo ke spouštění závor, na blížící se vlak upozorněn a nesměl pod trestem § 1 min. nařízení z 30. srpna 1890, čís. 169 ř. zák., vjeti s traktorem na trať, když se vlak blížil. V úvaze těchto zjištěných skutečností a uvedeného právního názoru bylo dovolání žalujícího a zároveň protižalovaného státu vyhověti a, jak shora, rozhodnouti.

Pokud jde o dovolání žalované a zároveň protižalující firmy jest pro posouzení otázky jejího ručení, jak shora bylo dovoděno, rozhodující nikoliv ustanovení § 8 aut. zák., nýbrž § 1315 obč. zák. A v tom směru padá na váhu, že žalující stát opřel svůj náhradní nárok v žalobě o ustanovení § 8 aut. zákona a stojí na tom stanovisku ještě v dovolání a dovolací odpovědi. Poněvadž však na něm bylo, by tvrdil a prokázal nezdatnost řidiče traktoru a jeho průvodčího, což pro posouzení náhradního nároku podle § 1315 obč. zák. bylo nezbytně nutné, však se nestalo, nezbylo než i dovolání žalované a současně protižalující firmy vyhověti a jak shora rozhodnouti.

Čís. 13611.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n.).

»Uživatel« ve smyslu § 20 (1) zákona o ochr. náj. je každý, kdo byt má a kdo mohl vykořistiti jeho uvolnění k požadování bezdůvodných úplat. Lhostejno, z jakého právního důvodu se užívání děje, zda snad jeho podkladem je právo spoluvlastnické, či právo užívací nebo požívací či výprosa či konečně faktický stav bez právního titulu.

Promlčecí dobu podle § 20 (2) zákona o ochr. náj. jest tu počítati od zrušení užívání bytu (od jeho uprázdnění).

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 2040/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalované vrácení 50.000 Kč, jež jí poskytla za uprázdnění bytu. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.